

poposouvání všeho ode všeho v něčem, kde je všechno je středem a zároveň nejzazším okrajem, opravdu byl a mělo by to doslova svoji hloubku, kdyby bylo možno v případě vesmíru o nějaké hloubce vůbec hovořit, ale jak Ulrich pochopil z následujících vět, hovořit se dalo o všem.

CERN

Existuje jistý zajímavý způsob uvažování o světě a nejenom o něm, třeba také o bohu, které se vůči svému předmětu vymezuje vyloženě v negativních kategoriích. Postupujeme při tom tak, že si vymezíme vše, co o daném předmětu nevíme. Když to máme hotovo, tak se pokusíme z hromady té nevědomosti vytlout něco pozitivního a příklady z minulosti nám ukazují, že to jde jako například v tak zvané negativní teologii. Funguje to asi takhle.

Bůh není konečný, tedy bude nekonečný a to je dobrá zpráva, protože do nekonečna se dá skutečně narvat úplně všechno a pořád tam bude dost místa pro eventuální další konstruktérské výplody mysli. Podobně bychom mohli postupovat při úvahách o velkém třesku, které by mohly spadat do vědního oboru tzv. negativní kosmogonie, jenom budeme postupovat v opačném pořadí, neboť vyjdeme z toho, co všechno víme o tom po a k těmto pozitivům si přiřadíme negativa spadající do před nebo za. Nyní si můžeme uvést malou ukázkou takového negativisticko pozitivního přístupu. Po máme čas a prostor, ačkoli je to s nimi celkem složité a zamotané, víme, že něco takového tady prostě máme. Ergo před nemáme prostor a čas. Po máme spoustu vztahů, působení růstu a změn a vlivů, sil, silokřivek ergo za nemáme žádné vztahy, žádné působení, žádný růst a žádnou změnu a o nějakých silách a silokřivkách si můžeme v této negativní oblasti jenom zdát.

Jak patrně není to snadná záležitost takovéto negativní myšlení a může to vést přímo k dušení zácpě. Abychom se něčemu podobnému vyhnuli, navrhuji sestoupit na z těchto vyšších sfér do nižších pater skutečnosti, kde se můžeme pokusit, vyzbrojeni naší negativisticko myšlenkovou technikou, analyzovat jeden malý výlet, který společně podnikli ve třech limuzínách naši hrdinové, konkrétně se onoho působivého a poučného výletu do Cernu zúčastnil hrabě Auerbach, Ulrich, Liszka, redaktor Kraus a jeho šéf Ziegler. Nechyběli tam ani Dr. Mader a velmistr Neudorf a účast neodmítla ani sličná Claudie. Tak to byla ona pozitivní stránka celé věci. Oním neznámým, tajuplným protipólem bude CERN, protože o něm pozitivně víme pouze to, že se tam nalézá největší urychlovač částic ne světě, ale nevíme úplně přesně, kde se nalézá a dokonce ani nevíme jak to tam pořádně vypadá a samozřejmě ani pořádně nic nevíme o těch částicích, které tam údajně lítají v nějakém kruhovitém tunelu, aby se tam nějak sráželi. Pro vědce pracující na tomto tajuplném místě jsou prý nejdůležitější ze všeho právě ony srážky částic, které nazývají různými podivuhodnými jmény jako protony, neutrony, elektrony, mesony, neutrína. Výčet všeho, co nevíme, těch mikroskopických partikulích a korpuskulích, které snad ke všemu snad ani pořádnými korpuskulemi a partikulemi nejsou, by nám zabral příliš mnoho místa a koneckonců tyto negativní aspekty našeho vědění brzy samy v některých případech vyplují na povrch, takže ho nebudeme uvádět a moudře se přidržíme toho, o čem se domníváme, pochopitelně mylně, že to známe a kde se cítíme jako nějaká ryбка ve vodě, i když takovýto pocit rybky ve vodě by se nám při bližším průzkum asi opět proměnil na obludnou neohrazenou oblast ostudné neznalosti, v jejímž ohromném stínu by se dole třepotala a klepala malá nahá pravda, jež by si tiše a stydlivě říkala, že o pocitech nějakých rybek ve vodě by bylo nejlépe mlčet, protože o tom, co to je vlastně ryбка a co to je vlastně voda toho víme asi tolik, jako o tom, když si pokusíme sami pro sebe vysvětlit, co to je, když myslím na to, co to je ryбка ve vodě.

Zdá se, že nejlépe uděláme, opustíme-li pokud možno co nejrychleji tyto vody, ať už s rybami či bez rybek a obrátíme svoji unavenou pozornost k našim výletníkům.

Nápad navštívit toto pozoruhodné místo se zrodil v krásné Claudiině hlavě. Večer po onom půvabném posezení v restauraci sanatoria Berghof, při němž si jeho účastníci tak pěkně, ba přímo filozoficky popovídali, vyšla Claudie z koupelny pouze v kalhotkách a podprsence, přešla přes pokoj až k Auerbachovi a poté se stalo to, co v podobných případech zkrátka děje. Když bylo po všem vzpomněla si Claudie na Madera a napadlo ji, že by to bylo zajímavé podívat se do míst, kde se, jak to tvrdil právě Mader, odhaluje podstata hmoty.

Auerbacha tento nápad zaujal a řekl si, že by se celý ten CERN dal dobře využít pro propagaci Evropy ve světě. Ano, právě tento urychlovač by mohl světu ukázat, že my tady v Evropě ještě nejsme úplně odepsaní.

Pro muže takového formátu nebyl problém zařadit takovou maličkost jakou je prohlídka největšího urychlovače částic na světě a netrvalo to příliš dlouho a tři černé limuzíny vyrazily od sanatoria Berghof na cestu. V černém mercedesu, který řídil Ulrich, seděl ještě Liszka a dr. Mader a filosof Schneider. V dalším mercedesu řízeném Krausem seděli velmistr Neudorf a šéfredaktor Ziegler. Kolonu uzavíral Rolls Royce řízený osobním řidičem hraběte Auerbacha, který spolu s Claudií seděl na zadních sedadlech tohoto reprezentativního vozidla. Bylo by jistě zajímavé sledovat myšlenkové pochody našich výletníků zejména s ohledem na cíl jejich cesty, tedy především zjistit, co si asi pod takovým pojmem jako proton představuje třeba Claudie anebo velmistr Neudorf. Zřejmě bychom ovšem ke svému velkému zklamání dospěli k závěru, že téměř všem snad kromě Ulricha Madera a Schneidera byli nějakí protoni ukradení a že mezi pojetím Ulrichovým a Maderovým zas takový rozdíl není, neboť oba se drželi oficiálního kánonu vědy, kdežto Schneidera od obou oddělovala přímo metafyzická propast.

Ještě daleko před Ženevou se mistr Liszka, sedící vedle Ulricha, obrátil na Dr. Madera s otázkou k čemu ten urychlovač vlastně je. Stojí to hromadu peněz a výsledkem nakonec bude nějaká umělá černá díra, která nás všechny i s tím velkolepým strojem pohltí a bude zase na chvíli klid.

Dr. Mader, jakožto oficiální zaměstnanec CERNU, zabývající se pouze jistou dílčí analýzou dat vylézajících z tamních experimentů se ohradil.

„Ale pane Liszko, takhle úzce pragmaticky se na to přeci nemůžete dívat. Tohle zařízení má mnoho významů a především nám umožňuje potvrdit si naše hypotézy o charakteru a povaze mikrosvěta a posouvá nás dál v poznání celého universa.“

„No to máte samozřejmě svatou pravdu, ale také by vám nějaké ty výstupy mohly ten váš spořádaný obraz pořádně narušit.“

Samozřejmě, že i mezi dalšími účastníky výpravy občas probíhala výměna názorů dotýkajících se přímo tajemství hmoty a tím pádem také protonů. Každopádně také redaktor Kraus se po cestě vyjádřil, že by ho vážně zajímalo, co to ten proton vlastně je? Na což mu odpověděl jeho nadřízený Ziegler.

„No to mne podržte, to jsem netušil, Krausi, že zrovna vás bude něco takového zajímat.“

Jeho excellence Neudorf se ráčila vyjádřit, že na tom přeci není nic divného, když se někdo zajímá o kvalitu cihel, z nichž je postaven jeho dům, čímž projevila značnou moudrost a pokračovala v tom duchu, že ona sice není úplně přesně obeznámena s posledními pohledy vědy na toto téma, ale že si v jedné filosofující populárně naučné knize přečetla znepokojující myšlenku, že čím hlouběji pronikáte do nitra hmoty tím spirituálnější se vám jeví až vám nakonec v ruce nezůstane nic kromě několika rovnic.

Kraus si k názoru jeho excellence jenom dovolil připojit poznámku, že přes veškerou spiritualizovanost těch částic dokážou ty mršky za jistých okolností nadělat pořádnou paseku a zanechat za sebou pořádnou spoustu udivených lidských duchů putujících expres do pekla nebo do nebe.

V předním voze si po nějaké době ozval Schneider a svoji řeči se v podstatě obracel především na Madera, který mu ztělesňoval veškeré neduhy vědeckého přístupu k životu.

Ulricha si pořádně nedokázal zařadit a Liszka pro něj byl jen jakýmsi důležitým pánem, který se dobře znal s hrabětem Auerbachem, což ovšem nebylo zas tak málo. Schneider pravil: „Víte pánové, celý ten pokrok nestojí za zlámanou grešlí. Zajímalo by mne nakolik nás učiní nějaká umělá černá díra lepšími lidmi. Nic nemám proti vašemu povolání, pane doktore, ale sám to tam musíte pozorovat lépe než my zvenčí. Na celém tom vašem projektu pracuje tisíce lidí, tisíce specialistů a zajímal by mne, kolik z nich má jasno v celkovém obrazu.“

Mader se pustil do poměrně rozsáhlé obhajoby vědy jako takové a Ulrich k tomu potom dodal: „Ale pánové, myslím, že se vlastně znepokojujete úplně zbytečně, protože skutečná věda zajímá jen naprosto omezený počet jednotlivců a o ty nemám obavu. Horší už to je se zbytkem lidstva, který si žije svým samostatným životem ponořeným do sítí, které právě věda rozetřela kolem jako nějakou pavučinu. Smutné je, že právě tito lidé většinou příkládají vědě důležitost, kterou prostě nemá a bohužel jejich pseudo vědecké názory přispěly k současnému zmatku v hlavách mnoha lidí a bohužel internet není organizován jako katolická církev, která měla své zástupce pomalu v každé vesnici, pokud se ovšem nejednalo o protestantská území, který byl schopen v těch hlavách udělat trochu pořádek, takže by ty lidi ani nenapadlo se nějak přespříliš trápit kvůli nějakým protonům nebo elektronům. Dříve si člověk obtížený pochybnostmi zašel za farářem a ten mu to všechno vysvětlil. Pravda, vycházel při tom onen farář také z pouhého teoretického modelu světa, ale s tím rozdílem, že jeho stvořitel za tento svět, byť teoreticky naprosto nevysvětlitelně rozpolcen, položil svůj život, i když ho vlastně nepoložil.“

Schnaider pouze přitakal, že právě tohle to měl na mysli, že věda sice lidem nesmírně zjednodušila život, a zároveň ji vzala tak říkajíc duchovní základy, protože modlit se někde u lední barokní kapličky k panence Marie za uzdravení svého telete dává přeci jenom nějaký smysl, ale modlit se k bohu, jak by asi mohl vypadat, pokud by ho vymyslel nějaký čistě racionální duch by bylo přímo zvrácené.

Liszka se v předu pousmál a dodal, že on se sice příliš často nemodlí, zejména proto, že právě s katolickými knězi učinil nejednu špatnou zkušenost a to bohužel přímo v Římě, ale že tohle zrovna nechce rozebírat, ale že si občas nemůže pomoci a obrací se tedy na pánaboha jako na nějakého rozšafného vousatého dědečka o radu a že ani nemyslí, že by mu snad byla odepřena.

„Ale řeknu vám,“ navázal na svoji bělovousou metaforu. „Že by to stejně musel být génius, protože vymyslet ty protony a celý ten další cirkus elementárních částic, to nebyla sranda.“

„No to zcela určitě pane Liszko,“ poznamenal Mader, kterému se vůbec nelíbilo, jak se o jeho řemeslo otírají jeho spolucestující, ačkoli všechny takové argumenty pro a proti dobře znal, ale věděl, že se zkrátka zeměkoule v průběhu staletí dotočila až do našeho věku vědeckotechnického pokroku a že se s ním bude muset nějakou dobu točit dál, ať už bude výsledek jakýkoliv, ale určitě neměl stejně jako Ulrich obavu z nějaké miniaturní černé díry, která by snad mohla při experimentech v Cernu vzniknout.

„Uvážíte-li tu naprostou vyváženost všech zúčastněných parametrů rozhodujících o tom, že náš svět vůbec drží pohromadě. To je něco, co mne přivádí k úžasu a říkám si někdy, že snad někde je ten Bůh.“

„No vidíte,“ odpověděl Liszka. „Ale kde, that is the question.“

„Vidíte Ulrichu, to vy jste myslím docela nedávno ráno u snídaňe básnil o té negativní teologii s těmi svými Za a Po a PŘED a DOHROMADY a úplně mne udivilo jak se vám s několika předločkami podařilo pomalu ubytovat milého pánaboha NĚKDE, které se dá popsat pouze negativními veličinami až mne potom zarazilo, právě o té nepozitivnější bytosti můžeme promlouvat pouze v záporu.“

„Ale to přeháníte, pane Liszko, každopádně je jasně vidět, že návštěva takového urychlovače má pozitivní vliv na naše rozvažování, že ano pánové?“

A s tím se nedalo než souhlasit. Jenom bylo trochu na škodu, že s nimi ve voze pro nedostatek místa nejel také velmistr Neudorf, neboť ten by jim mohl jistě jakožto představitel náboženského řádu k jejich teologickým závěrům přidat ne jeden poučný postřeh, ale bohužel musel cestovat ve voze s redaktorem Krausem a šéfredaktorem Zieglerem, což samozřejmě byli muži s patřičným rozhledem a pokud chtěli také s patřičnou úrovní, ale jejich zájmy se s otázkami po podstatě hmoty kryly jenom velmi okrajově, takže v jistém okamžiku jejich cesty se jako tětíva sotva znatelně otfely o mohutnou kružnici jaderného urychlovače, aby pokračovaly rychle dál až do současnosti a zejména k dění na mezinárodní konferenci věnované světovým financím. Samozřejmě, že zájmy její excelence nenaplněovaly její čas způsobem, kterak ho vyplňuje zanícený příznivec infinitesimálního počtu a jiných přidružených nauk, v jejichž nadoblačných sférách může taková zanícená mysl strávit pomalu celý život neobtěžováno lomozem a trápeními našeho světa, o němž si někteří z těchto idealistů myslí, že je pouhým smutným a nedokonalým odleskem oněch dokonalých idealit. Její mysl byla lety i výukou a zkušenostmi pevně ukotvena v bezpečném přístavu katolické doktríny, což ji sice zjednodušovalo život v mnoha ohledech, ale ke svému rozladění v posledních letech shledávala, že ony jistoty již vzaly za své a ten, kdo se jich drží všemu navzdory je považován v lepším případě za staromilce a v horším za blázna.

Vzhledem k přítomnosti jeho excelence nechtěl Yiegler otvírat otázky ohledně večírku u Avakuma Avakumoviče, jehož se Kraus také zúčastnil. V postatě mu šlo o to zjistit, když volal Avakumovi, že potřebuje jistý model pro svoji manželku, což v místním žargonu znamenalo holku navečer, dostalo se mu zdvořilé odpovědi, že mistr Avakum odcestoval a bohužel mu nemohou vyhovět. To se mu tady v Davosu ještě nikdy nestalo a správně jako zkušený novinář vytušil, že odmítnutí se nepříhodilo jen tak samo od sebe a tak se raději jenom zeptal jestli se Kraus také zúčastnil tiskové konference čelního představitele evropské centrální banky.

Krause jakoby někdo praštil palicí po hlavě, když zaslechl právě takovou otázku, zejména proto, že ještě donedávna pracoval v úplně jiné oblasti jejich tiskového impéria a takovéto nudné konference a tiskovky nemusel navštěvovat a docela ho štvalo, že teď to patří k jeho práci. Pochopitelně, že z těchto důvodů tam prostě nebyl a myslel si, že si zkrátka něco nějak vymyslí, což bylo pochopitelně značně naivní, ale nedalo se mu to zazlívát, protože v erotickém magazínu, kde donedávna působil, bylo prostoru pro mystifikace a polopravdy spousty.

„Samozřejmě, že jsem tam byl, ale byla tam taková tlačenice, že jsem se vůbec nepropracoval k nějaké otázce.“

Ziegler nad tím jenom mávnul rukou a odpověděl si potom vlastně sám, když se dále zeptal Krause na jeho názor na projev tohoto vysoce postaveného bankéře, v němž se účastníci tiskové konference v podstatě nic nového nedozvěděli, snad jenom to, že je vlastně a v podstatě všechno v nejlepším pořádku. A Kraus Zieglerovi hned hbitě odpověděl: „Ten chlap povídal pořád dokola, že se vlastně nic neděje, že statistiky ukazují lepší čísla než se čekalo.“

„No a to mi připadá podivné,“ rozhorlil se Ziegler, ale hned se obrátil na jeho excelenci jestli jí jejich rozhovor neruší a byl ujištěn, že právě naopak, neboť jeho excelence se velmi živě zajímá o současnou neblahou situaci v evropském finančním sektoru a že ráda slyší, že to zase nebude tak horké, jak si to bezpochyby zase vymysleli novináři a Zieglerovi bylo jasné, že si bude muset o některých věcech promluvit s Krausem později a zeptal se tedy raději její excelence na jistou kauzu dotýkající se řádu ohledně vracení zabaveného majetku po druhé světové válce někde ve Slezsku.

„Ach tak,“ povzdechla si její excelence. „To máte těžké už jenom kvůli našemu názvu. To víte, řád německých rytířů, to po jistých událostech v mnoha obyvatelích různých evropských zemích nebudí právě nadšení, ačkoli jsem s tou nacistickou pakází neměli nic společného.“

Ano byl jsem nedávno v Bruntále, kde vlastnil náš řád značné majetky včetně krásného zámku, ale prozatím to nevypadá na to, že by se nám mělo něco vracet. Tohle potvrzuje ještě léta a možná za sto dvě stě let už bude situace příznivější, ale já se těm Čechům nedivím, že jsou tak nejezení, jakmile jim někdo začne předhazovat Sudety. Ono se to sice snadno řekne, tlustá čára za minulostí, ale to, co se tam přihodilo za války a po válce, nás bude ještě pěkně dlouho pronásledovat.“

Zieglera jenom udivilo jak hladce a snadno uvažovala jeho excelence v řádu staletí a tady bylo hned vidět, že je skutečně povznesena nad malichernosti každodennosti.

Jediný člověk, který se snad opravdu těšil na to, že uvidí urychlovač, nakonec byla Claudie, která opravdu nebyla příliš vzdělaná v oblasti tak vzdálené jejímu ženskému světu a snad právě tato odlehlost a tajuplnost ji na tom přitahovala a připadala si jako princezna jedoucí proti svojí vůli na hrad zlého černokněžníka. Tomuto postoji se ovšem nedala upřít tzv.

ženská logika, protože v celé cestě bylo něco pohádkového a romantického, ačkoli na jejím sousedu a průvodci byly romantické snad už jenom jeho vzpomínky z mládí.

Protože se chtěla přeci jenom trochu poučit o místě jejich návštěvy, zeptala se zahluabaného Auerbacha právě na to, co to je proton. Hrabě Auerbach zrovna přemítal o včerejších jednáních s několika americkými investory o jistých otázkách evropského účetnictví, které jak se ukázalo, nevypadalo tak zle, jak to líčili jeho vlastní novináři. Ke změně názoru ohledně účetní bilance přispěl nemalou měrou také mistr Liszka, kterého hrabě přizval na ona jednání jako svého poradce, který váženým americkým hostům vysvětlí to, co už samozřejmě dávno věděli, že pokud máte naprosto přehledné a dokonale uspořádané účetnictví bez jakýchkoli zádrhelů, nemůže vám sebesthorlivější a sebestodezřívavější výběrčí daní nic vytknout a musí prostě akceptovat věci tak, jak jsou, i když si může v duchu myslet cokoli o nějakých ulitých penězích někde ve Švýcarsku.

„A přesně do takového stavu, alespoň papírově, musíme přivést evropské finance. Myslím si, že vám k tomu již nemusím nic dodávat. Možná snad ještě jednu věc. Slyšel jsem, že máte veliký zájem o evropské malířství a jak vám snad již vážený pan hrabě vysvětlil mám menší sbírku sestavenou s několika mistrů. Pokud se věci podaří uvést do pořádku, myslím si, že bych mohl několik svých obrazů prodat a myslím si, že bych to mohl provést bez prostřednictví Sotheby.“

Další věc, která Auerbacha po cestě do ŽENEVY zabírala jistou část jeho pozornosti, byla možnost využít právě celý CERN i s urychlovačem pro své cíle, jež spočívaly zejména ve snaze upozornit svět na to, že Evropa má tomuto světu stále co říci. A najednou ho z toho všeho vyrušila Claudiina otázka, co je to proton. Kdyby se ho zeptala, co je to kulovnice, jistě by se ji dostalo kvalifikovanější odpovědi, než se to stalo v případě s protonem. Přes svoji značnou neznalost zákonů mikrosvěta, byl Auerbach schopen slepit poměrně uspokojivou odpověď, která víceméně odpovídala stavu popisu atomového světa v učebnicích fyziky pro gymnázia před dvaceti třiceti lety. Takže se Claudie dozvěděla to, co koneckonců již také tak trochu věděla, že atom se skládá s jakýchsi kuliček, kterým se říká protony a neutrony a že tyto kuličky se skládají z dalších menších kuliček a je velmi pravděpodobné, že i tyto menší kuličky se skládají s ještě menších kuliček a že to celé drží pohromadě víceméně silou vůle a že kolem téhle prapodivné skládačky poletují po jakýchsi orbitech elektrony, také kuličky, ale nabitě záporným elektrickým nábojem, ale neptej se mně prosím tě, co je to elektrický náboj a proč ho má proton kladný a elektron záporný. Koneckonců je to celé jenom jakási dohoda a těmhle kuličkám je asi úplně jedno jaký nesou elektrický náboj a jak se jmenují, takže elektron by se klidně mohl jmenovat Samuelson a bylo by mu to fuk. A ještě jedna věc. Právě to celé hemžení v podobě atomu vzdáleně připomíná naši sluneční soustavu s atomovým jádrem v centru jako slunce a elektrony jako planety, ale asi to přirovnání bude trochu pokulhávat, neboť myslím, že především mi doktor Ulrich prozradil, že ty kuličky vlastně ani nejsou kuličky a že je to jenom taková pomůcka pro lepší představu něčeho, co se moc

představit nedá. Claudie se mile usmála, poděkovala za tak důkladnou odpověď a pravila, že je to stejně fascinující a že by ji zajímalo, zda-li se ty kuličky nekuličky mohou zmenšovat až do nekonečna.

„Na to by ti drahá asi nejlépe odpověděl doktor Ulrich, ale podle mne tomu teoreticky nic nebrání, ovšem mám obavu, že i příroda bude mít své hranice, ale copak je za nimi, to ví možná jen pánbůh a doktor Ulrich. Vedl jsem s ním právě předevcírem v souvislosti s návštěvou CERNU zajímavou rozpravu a musím říci, že si Liszka vybral výtečného tajemníka, i když doktorovy motivy, proč pro něho tu práci dělá, nechápu, protože měl za prvé před sebou opravdu slibnou vědeckou kariéru a za druhé, vzhledem ke svému původu, by snad ani nic dělat nemusel. Hovořili jsem o tom urychlovači a těch všemožných experimentech, které tam ti výtečníci provádějí a vypadá to, že to snad i k něčemu bude dobré. Ale zaujala mne jedna jeho poznámka, v níž pravil, že svět, a myslel tím patrně vesmír, žádné hranice nemusí mít, protože žádný vesmír ani ještě nevznikl a tudíž otázka po hranicích jaksi odpadá a odpadá i ledacos jiného. Nazval to celé rozpuštění metafyziky v láku spekulativního myšlení umocněného na třetí. Není to hloupý muž a Liszka, jakožto starý intrikán určitě ví proč spolupracuje právě s ním, ale někdy mi případně až moc ironický a mohl by si někdy některé poznámky odpustit, i když probůh tím nechci říci, že by snad byl nějak nezdvornilý. Na to si dává velká pozor. Koneckonců takového muže bychom v naší firmě také potřebovali, ale zatím pracuje pro Liszku, takže uvidíme...“

Naši výletníci šťastně dojeli až do Ženevy, kde přenocovali v jednom příjemném hotelu a na druhý den dojeli až před hlavní vjezd do onoho proslulého CERNU. Ulrich jenom zalítoval, že je místo reje neutronů a Schrodingerovy rovnice přišel přivítat sám ředitel celé té vědecké továrny, který jim ještě s několika asistenty také dělal po celou dobu jejich návštěvy dobře zpráveného průvodce. Nakonec se ukázalo, že tato exkurse byla svým způsobem zajímavá pro každého z našich výletníků, i když pro každého pochopitelně jinak. Právě zde Ulricha napadlo, že by se celý tento zážitek dal zhudebnit a z tohoto prvopočátečního nápadu mu vykrytalizovala postupně opera ze života elementárních částic nazvaná případně Urychlovač.

Názvy operet Il tesoro mio, Návštěva trezoru, Urychlovač aneb Velký Třesk, Lysistraté nebo-li Claudie aneb Bez ŽEN TO NEJDE, vše spojeno v celek s názvem Evropa, v němž se nám zábavnou formou konečně vyjasní o co tady vlastně kráčí a jaké jsou tedy skutečné Liszkovy a Auerbachovi úmysly.

Asi měsíc po davoských událostech, které prozatím nikterak výrazně neprojevily na stránkách denního tisku a jejichž následky se měly brzy projevit přímo na mezistátní úrovni, seděl zase jednou Ulrich doma ve své pracovně umístěné v přízemí jejich rodinného domu, který ovšem mohl okoloidoucím klidně mírně zchátralé aristokratické sídlo, s výhledem na poměrně zpustlou zahradu s několika kaštany a jednou prastarou lípou. Byl večer a Ulrich měl rozsvícenu pouze stolní lampu, jejíž světelný kruh osvětloval na vyhlazené tmavé desce psacího stolu několik rozevřených knih a jedno rozepsané pojednání a při bližším pohledu by se ukázalo, že to spíše vypadá na nějakou epickou báseň. Ulrich si zase jednou tak trochu rovnal myšlenky a vzpomněl si na svůj nápad s operou a napadlo ho, že právě tento hudební útvar by byl možná tou nejlepší formou pro podchycení jeho nedávných zážitků. Potom ale původní plán poupravil s tím, že opereta by byla příhodnější, neboť všechny ty lapálie, jež se jemu a Liszkově tehdy a od té doby přihodily, nepostrádaly humorné stránky, i když se při tom vlastně jednalo tak trochu o osud současné Evropy. Potom si připomenul svoji exkursi po největším urychlovači částic na světě a před očima mu vystával hotový průmyslový podnik velikosti ohromné ocelárny. Věru podchytit nějak stručně a výstižně dojmy z takového

zařízení je úkolem básníka anebo právě hudebního skladatele. Zamrzelo ho, že mu hudební teorie skoro nic neříká a že se také nikdy ani nepokusil zvládnout nějaký hudební nástroj, ale on už se zkrátka někdo najde, řekl si, Kraus zná spousty lidí od divadel a mohl by snad také znát nějakého skladatele. Já si zatím napíši libreto a právě ony osvětlené verše na psacím stole nebyly ničím jiným než pokusem o libreto k opeře ze života elementárních částic nazvané Urychlovač a za okny byly matně vidět v tmavohnědé tmě černé propletené siluety stromů, jejichž větvořím prosvítaly bledě žluté koule lamp veřejného osvětlení, takže při pohledu ven nemohl mít člověk jiný pocit, než ten, že se nějakou nepřízní osudu ocitl na strašidelném zámku a tento pocit jistě stísněnosti by v něm mohlo vyvolat i šustění suchého listí spadaneho ještě minulého roku popoháněného prudkými poryvy studeného větru, ale Ulrichovi tato intimní osamělá strašidelnost vyhovovala a pohodlně se zabořil do svého hlubokého křesla a řekl si, že na celém tom světě elementárních částic je něco strašidelného, tak například jejich neviditelnost a najednou byl uvnitř vídeňské státní opery, stál na prázdném jevišti a zíral do opulentního hlediště. Výborně, tak místo děje máme. Začal se procházet sem a tam po jevišti a uvažoval nahlas.

„Nejdříve si vytyčme půdorys celé věci, abychom se v tom neztratili, čili děj i s patřičnými scénickými poznámkami a sem tam nějakým tím popěvkem. Vyvstanou nám tak jisté obrazy a ty spojím dohromady. Takže předehra. V opeře je úplná tma, prostorem se nesou árie. Jsou to projevy různých elementárních částic neutrin, mezonů, volných protonů a neutronů. Jsou neviditelní a tak si tu anonymitu řádně užívají. Je to hotový karneval, samý šprým a sprostota. Po chvíli vše utichá a scéna je zalita světlem a my vidíme Raffaelovu Athénskou akademii s perspektivními renesančními kulisami a Aristotelem a Platonem obklopenými jejich žáky. Je to vstup věnovaný rozumu a jeho věčné snaze poodhalit tajemství, která nás tady všude obklopují. Poté se divadlo opět ponoří do tmy a před diváky se objeví digitální časomíra na níž v rychlém sledu proběhne celá řada staletí. Ty zmizí a nastupuje Urychlovač v podobě veliké světelné kružnice, který už je značně rozčilen těmi věčnými neplechami té elementární havěti a slibuje jí, že už si s ní jednou provždy vyřídí a mezitím již na scéně zvesela poletují i samotné korpuskule a vypadají jako veliké polystyrenové koule, z nichž trčí hlavy pěvců a pěvků. Tyto nezbedné partikule spolu diskutují a žertují na účet nabručeného urychlovače a padají také vtipy na účet Heisenbergových relací neurčitosti a samozřejmě také na jiné kvantově mechanické relace a rovnice. Vtipkuje se v podstatě o tom, že přes veškeré úsilí vynaložené na jejich polapení a zobrazení zůstávají stále nepolapitelnými rarachy a, jak už to tak vypadá, takovými i nadále zůstanou. Objevuje se Věc o sobě v podobě důstojného muže s decentní rokokovou parukou s jedním malým cůpkem, která ve svém zpěvu vyjádří honěným částicím podporu a za ním vtancuje na jeviště První Okamžik Velkého Třesku jako kozácký ataman doprovázený divokými cikánskými písněmi. Tančí jako o život a není sám, protože kolem něho v kruhu řadí divoké cikánky a všichni zpívají něco ve smyslu, že na nás je celý váš rozum krátký.

Ulrich se přesunul k psacímu stolu a začal psát libreto a trvalo mu dlouho přes půlnoc a načrtl si do svého sešitu ještě námět na operetu Claudie aneb bez žen to nejde, odehrávající se v alegorickém celoevropském nevěstinci Kundánie, v němž se ženy odmítli neustále podřizovat tupé vůli nadržených a hloupých mužů a konečně vzaly věci do svých rukou a celé to trochu paralelně kopírovalo Liszkovo a Ulrichovo Davoské dobrodružství, v němž ovšemže vzali věci do svých rukou osvícení muži, aby prostřednictvím žen dospěli k řešení jistých evropských problémů, kterým by se měla věnovat samostatná opera Auerbach, což byl samozřejmě jen pracovní název, neboť pochopitelně nebylo možné zvolit jméno vlivného tiskového magnáta pro název nějaké rozpustilé operety a už brzy k ránu bylo Ulrichovi zřejmé, že mu z toho jeho třeštění vylétá spíše pokleslý kabaretní muzikál, možná v lepším případě opereta, ale v duchu se uklidnil pomyslením na Mozarta a jeho opery, které vesměs nesloužily k ničemu jinému než pobavení tehdejšího obecnstva, které nabylo zvědavé na

nějaké hlubokomyslné kusy a že byla jeho hudba geniální svědčí o tom, že i v kabaretu se dá někdy narazit na umění.

Ráno zavolal redaktoru Krausovi, aby se ho zeptal, jestli nemá náhodou odpoledne čas, že by se s ním rád sešel. Kraus proti tomu nic neměl, stejně se většinou po práci zastavil v některé z kaváren v centru a tak se dohodli, že se sejdou kolem páté U Palfyho, kde se také opravdu sešli a po chvíli nezávazného klábosení se Ulrich vytasil z otázkou, jestli Kraus nezná nějakého hudebního skladatele. Kraus se podíval na svého přítele s pozdviženým obočím a udiveně opáčil: „Tak to je vážně pěkné. Neviděli jsme se už pomalu 14 dní a první, co od tebe slyším, je projev čistokrevného bláznovství. Takže nejdříve dovol, abych se tě také na něco zeptal já. Vypařili jste se s Liskou i Auerbachem z Davosu jako nějakí bankovní lupiči. Několikrát jsem ti volal a nic. Tak to je jedna věc. Jak dobře víš v Davosu se děly zajímavé věci a výsledek jednání světových finančníků byl přes všechna očekávání nadmíru optimistický, ačkoli všichni čekali chmurné vyhlídky do budoucnosti, najednou to všechno vypadá nadmíru růžově. Zajímavé a to vůbec nemluvím o poprasku kolem děvek ve Švýcarsku, protože najednou po nich v Davosu vznikla divoká poptávka a ceny šly strmě nahoru a stejně se jich tam moc nedostavilo, což vím ze svých interních zdrojů a také vím, že milý Avakum Avakumovič přesídlil celou svoji agenturu do Lucemburska, což je konec konců podobné hnízdo jako Švýcarsko. Takže můžeš mi k tomu něco říci?“

Ulrich se zatvářil jako kněz u zpovědi a naklonil se ke Krausovi, aby mu tónem spiklenců sdělil: „Je mi to líto, ale věř mi, teď ti k tomu nemůžu nic říci.“ A uvědomil si rázem, jakou hloupost by způsobil svoji operní tvorbou, ale naštěstí tady měl kus o Urychlovači, který mu nepřipadal vůbec špatný a ten také podal Krausovi.

„Podívej se asi takhle. Auerbach odjel s Liskou do Bruselu s jistým plánem na povzbuzení evropského sebevědomí a Liska se rozhodl prodat několik svých obrazů a použít peníze z jejich prodeje k bohubilým projektům. Já jsem se k tomu připlétl spíše náhodou a hlavní zásluhu na tom má můj slavný prapředek, kterého Auerbach obdivuje a navíc mne potřebovali k propočítání nákladů a vytvoření několika matematických modelů asi takového typu, které dnes používají meteorologové při svém věštění a při svých krátkodobých předpovědích, při nichž se některé tyto modely dají opravdu použít a dají se také použít v jistých sociologických souvislostech. Auerbach tomu říká Evropský rok a Liska blbost, ale oba chtějí nějakým způsobem tu špatnou náladu tady v Evropě změnit. Stačí?“

Kraus úplně jasně věděl, že mu Ulrich neříká celou pravdu, ale věděl, že nemá cenu dále naléhat a tak se podíval na předložený rukopis a po chvíli vyprskl smíchy se slovy: „Ty vážně patříš za mříže a já ti to snad doopravdy zařídím. Zním několik psychiatrů ze zdejšího Velkoustavu duševně chorých a tam skutečně patříš. Co tohle má znamenat, Ježíšimárjá? Urychlovač zpívá árie a nějaké debilní partikule mu zkratují pojistky. A tady zase jakési obludárium nazvané Vědecká konference. Hotová fantazmagorie. Ulrichu, měl by sis už opravdu najít nějakou ženskou, vážně, protože v tom vašem baráku za městem úplně zcepeníš a zešílíš.“

Kraus si zapálil cigaretu a ještě chvíli pokračoval ve svých tirádách a také se Ulricha zeptal na Claudii. Ulrich pokrčil rameny a s mírným povzdechem odpověděl: „Claudie, Claudie, kouzelná, čarovná, nádherná. Ano, ano, ale ta je živel, ano, vlastně ji mám rád a dalo by se snad říci, že ji miluji, ale co z toho. Ona má svůj život, který ji možná nevyhovuje, ale už si to dokázala docela dobře zařídit a já nejsem ten člověk, který by snesl trvalou přítomnost ženy po boku. Za chvíli bych z ní zešilel, protože trvale se s nimi snad ani nedá žít, protože to jsou doslova bytosti odjinud, ale že mi právě ty doporučuješ nějaký pěkný trvalý vztah je skutečně pozoruhodné. Právě ty, který v tom svém staromládeneckém bordelu, který máš drzost nazývat svým útulným bytem, jednou chcípne na několik nakažlivých chorob najednou. To se ale vážně povedlo. Tak ti tedy děkuji za radu. A co ty, kdy mi předvedeš nějakou tu nevěstu? Už se nemůžu dočkat.“

Kraus věděl, jak to Ulrich myslí a tento způsob konverzace byl mezi nimi docela běžný a odbyl to celé tím, že svého přítele poslal do prdele a potom se vrátil k předloženému opusu a potom skoro vykřikl: „Ale jistěže někoho znám. To je přesně člověk pro tebe, ale budou s ním ze začátku určité potíže, protože je to velký samotář a velký nesnášenlivec, s kterým je těžké pořízení a s kterým se opravdu nedá jednat jako s kterýmkoli jiným normálním jedincem, ale u takových podivínů, člověk nikdy neví a nakonec se s ním třeba dohodneš, ale celé to závisí na tom, jestli ho tvoje téma zaujme.“

Ulrich netrpělivě vyzval přítele ať ho nenapíná a prozradí mu o koho jde. Kraus se narovnal a nasadil slavnostní výraz.

„Johann Gotlieb Jenitczek.“

Ulrich tiše zatleskal a řekl Krausovi ať z něho laskavě nedělá idiota.

„Co to tady plácáš? Jaký Jenitczek? To má být nějaká hudební celebrita?“

„Nikoli, drahý příteli,“ odvětil Kraus. „Ale doslova hudební génius.“

Ulrich znovu zatleskal a řekl: „Tak hudebního génia jsem ještě nepotkal, stejně jako jsem patrně ještě nepotkal génia zločinu, i když o tomto mám jisté pochybnosti, neboť starý Liszka by mohl mít jisté předpoklady pro takovou roli. Jinak jsem se spíše potkával s génii pouze v jejich papírových projevech a navíc vlastně génii minulosti. Tak mi o něm pověz něco víc.“ Kraus nejdříve zahvízdal známý popěvek z *Così fan tutti* a spustil: „Dobrá, když jinak nedáš, ale stejně nechápu, co to do tebe vjelo, sepisovat libreta o Velkém třesku. No to je tvoje věc. Takže milý pane a poeto, představte si jedno nevládné dělnické předměstí našeho bývalého hlavního města významného impéria, které odpochovalo do prdele i s celou svoji slavnou minulostí. Popisovat ti krásy, které tam můžeš potkat ti snad ani nemusím, i když malé osvěžení paměti ti snad jenom trochu prospěje, neboť mám dojem, že podobná místa, vzhledem ke svému společenskému postavení a vzhledem ke svým velkolepým známostem s boháči, příliš nevyhledáváš.“

Ulrich pouze nonšalantně mávnul rukou a pravil: „Nu ano, to je pravda, posledních několik let už raději navštěvuji pouze Platonovu říši idejí, kde v kontemplativním rozpoložení ducha přebývat v pokorné úctě mezi všemi pravdami a nepravdami jaké si je nejdokonalejší mysl dokáže představit a jejichž chabý odlesk sem tam ve stavu milosti zahlédáme mezi jevy, ale každopádně mi tato místa nejsou neznámá, jak se mylně domníváš, neboť v mládí jsem při svých nekonečných potulkách po městě ve stavu mladické rozervanosti mnohokrát navštívil i tato nevládná dělnická sídliště. Zřejmě se náš osamělec uchýlil před dotěrným lidským davem do nějakého tamního zákoutí.“

„Přesně tak. Náš podivín bydlí v jednom malém bytě v jednom z těch cihlových baráků a komponovat chodí do jedné garáže, protože u něho doma je to nemožné, protože nerudní sousedé by si z něho jinak už dávno udělali sekanou. Náš hrdina má kolem padesátky a proslavil se na přelomu let sedmdesátých a osmdesátých minulého století několika pozoruhodnými hudebními opusy, které se hrají dodnes a mimo jiné nedávno některé z nich předvedla londýnská filharmonie právě tady ve městě hudby. Po smrti své ženy se ale zcela uzavřel do sebe, přestal v podstatě uveřejňovat své věci, i když je zřejmé, že toho musí mít doma hodně, protože vlastně nedělá nic jiného než skládá.“

Ulrich projevil zvýšený zájem, neboť to začínalo vypadat, že tady opravdu žije opravdový génius.

„A čímpak se tedy živí, když je neustále zalezlý v garáži?“

„Tak určitě získal značné obnosy v období svého veřejného působení, mimo jiné je to klavírní virtuos a zaslechl jsem, že skládá nějaké pochybné kusy pro muzikály a právě kvůli jednomu úspěšnému kýči jsem se po překonání značných obtíží k němu dostal. Každopádně na něho mám telefon a vím, kde bydlí, takže se pokusím s ním domluvit schůzku a další bude na tobě, ale vážně se připrav na potíže, protože je to nerudný a sprostý chlap, který nás pošle do prdele rychleji než se nadějeme a také po nás může v záchvatu zuřivosti mrštit něčím, co bude mít

právě po ruce. Ovšem pokud ho tvá věc zaujme, stane se z něj ten nejroztomilejší a nejprívětivější člověk pod sluncem.“

SETKÁNÍ S HUDEBNÍM GÉNIEM. EXKURS DO ŘÍŠE HUDEBNÍCH A MATEMATICKÝCH IDEJÍ DOPLNĚNÝ PRONIKAVOU ANALÝZOU DUCHA DNEŠKA, KDE DOJDE K ZÁZRAČNÉ TRANSMUTACI VĚTY JE TO V PRDELI DO VĚTY SVĚT JE ÚŽASNÝ. ROZBOR STRUKTURY OPERY URYCHLOVAČ A NÁSLEDNÝ TAJNÝ ROZBOR OPERY EVROPA.

Jistě se vám již někdy při četbě novin stalo, že jste najednou dostali pocit, že bydlíte ve špatném hotelu a že by nebylo od věci změnit adresu. Takový špatný pocit z doby, v níž se člověk ocitl nějakým nedopatřením se podobá pocitu, když musíte chodit v botách, které mají o půl čísla menší velikost. Zkrátka nejenom Ulrich se cítil ve své době jako ve špatně padnoucích kalhotách, protože všechno se nějak moc rychle měnilo a než si člověk stačil zvyknout na svůj telefon zjistil, že už má v kapse jiný, a tak to bylo se vším. Začalo to už před sto léty, ne-li dříve a z nevinných parních lokomotiv se staly pozemní rakety dosahující rychlosti až 400km/h a to nebylo všechno, zrychlila se letadla a letecká síť se zahustila natolik, že nebyl problém vyčistit si po ránu zuby ve Vídni a navečer si vyprat ponožky v Londýně. Všechno už se dalo pomalu prodat a všechno se dalo pomalu koupit a kdo na to neměl náladu, tomu se to výrazně připomínalo všude kam se podíval. Otevře-li si noviny, mohl si být jistý, že na druhé straně se dozví o novém mercedesu, který je prostě neodolatelný a vyšel-li si na procházku třeba do kina, nemohl po cestě neminout veliké plakáty s nabídkou na cokoli. Všechno se už zrychlilo natolik, řekl si jednou na podzim Ulrich při cestě do univerzitní knihovny, že lidský život se podobá výcviku kosmonautů na velikých odstředivkách, kde se jim dopřává zážitek z velikého zrychlení, ale tihle chlapi jsou na to trénováni, kdežto obyčejný smrtelník má spíše pocit zmačkaného ručnicku lítajícího v rotujícím válci sušičky na prádlo. Všude byly najednou jakési počítače a všichni se z nich mohli zbláznit, jak to zjednoduší život a potom se to propojilo dráty a šlo to i bezdrátově stejně jako s telefony a mezi těmi chytrými krabicemi začala proudit data a informace a najednou si mohl každý připadat jako Encyklopedie Britannica. Stačilo jen kliknout a potřebné informace byly po ruce. A Ulrich si toho pěkného podzimního dne také řekl, že jednoho dne se určitě stane, že v té síti počítačů dojde ke kvalitativnímu skoku a celé to nabude sebevědomí a protože všechny ty počítače jsou navrženy k dosahování pokud možno dokonalých výsledků, bude muset tato elektronová hlava dojít k závěru, že nedokonalý člověk musí zmizet, ale nechme stížností a zanechme tuto dobu s její rychlostí a pomateností někde za námi. Pojďme se podívat do jiných, vyšších oblastí té nejsvrchovanější spirituality. Proměňme se v matematické body, protože tam, kam poputujeme, neexistuje čas a prostor. Je to říše hudby a Platonových idejí. Něco podobného říkal Ulrich Krausovi, když se koncem března kodrcali uprostřed jednoho zamračeného týdne tramvají na konečnou, aby tam vykonali návštěvu u geniálního hudebníka Johanna Gotlieba Jenitzka.

„Uvědom si jaká je to krása, čistá matematika, čistá hudba. To je oblast, kde přebývají bohové,“ říkal stojící a pohupující se Ulrich, neboť jeli tramvají, sedícímu a kymácejícímu se Krausovi.

„Dej mi pokoj jak s Platonem tak s matematikou a hudbou především. Nesnáším operu a když jsem musel shlédnout Prsten Nibelungů, málem jsem to nepřežil.“

Pak se porozhlédl a zjistil, že přešli o jednu stanici, což komentoval slovy - je to v prdeli, ale když vystupovali z tramvaje, doplnil Kraus své hodnocení situace, že ta Ulrichova skladba není špatná a že jeho imaginární svět je úžasný.

Hudební kapitola, která nás odvede poměrně daleko od hlavního řečiště, ale nakonec se bočními rameny dostaneme zase zpět.

Hudební experimenty vás mohou přivést až do odlehlých tmavých končin ducha anebo také, jak se to přihodilo Ulrichovi a redaktoru Krausovi, na nevzhledné sídliště, takže místo v labyrintu zvukových vln vyluzovaných mnohočetným orchestrem, ocitli se naši dva výtečníci v pravoúhlé síti ulic lemovaných jednoduchými cihlovými obytnými domy. Přestože měli správnou adresu, museli se několikrát zeptat na cestu, aby nakonec zjistili, že mistr Jenitczek není doma.

„Takže bude v garáži,“ podotknul Kraus. „Ten chlap v podstatě nikam nechodí a pokud není tady, tak určitě zase něco skládá. Naštěstí je to nedaleko.“

A skutečně, když ušli ještě jeden kilometr, který by narýsován na kus bílého papíru vypadal jako sonáta složená na počest pravému úhlu, dostali se až k dlouhé řadě garáží a podle hluku vycházejícího z jedné z nich, neomylně došli až k té, v níž rámusil na klavíru hudební génius Jenitczek. Naši přátelé se v údivu zastavili před pootevřenou garáží a zaposlouchali se do té naprosto potřeštěné směsice zvuků. Kraus pokýval hlavou a poznamenal, že teď přichází doslova vyvrcholení, protože, co Jenitczek nesnáší ze všeho nejvíce, je když ho někdo vyruší při skládání.

„Já jsem se s ním sice domluvil, že přijdeme, ale patrně na to zapomněl.“

Ulrich, jakožto muž činu, jenom dodal, že teď už do toho musí jít děj se co děj a otevřel jedno křídlo garážových vrat, takže do tmy, která uvnitř panovala, proniklo šedé a kalné vnější světlo, ale i to stačilo, aby muž se širokými rameny sedící zády ke vchodu přestal rámusit. Potom se rychle otočil šroub v šroubovici otáčecí židličky a návštěvníci spatřili mohutného muže v kostkované flanelové košili rozepnuté u silného krku na několik knoflíků a s vyhrnutými rukávy, z nichž vylétaly svalnaté ruce a z rozhalenky pro změnu velická hlava s hustými rozčuchanými šedými vlasy. Tmavé oči pod hustým naježeným obočím se zavrtaly jako kulky z kulometu do dvou siluet stojící v šedém obdélníku vchodu a poté následovala další palba, ale místo rachocení nábojového pásu a hukotu střílejícího těžké a smrtelné palné zbraně, lítaly vzduchem sprosté nadávky. Když odeznělo několik salv, obhroublý obyvatel této pravoúhlé jeskyně, který jistým způsobem připomínal dávno vybité neandrtálce, povstal a vykročil směrem k nevídaným návštěvníkům, aby s nimi nevybíravým způsobem obrazně řečeno vyrazil dveře a nebyť srdnatého zákroku redaktora Krause, jenž také udělal pár kroků vstříc sveřepému troglodytu a zakřičel že on je přeci Kraus a že jde na domluvenou schůzku, viděli by náhodní svědci, dvě mužské postavy letící vzduchem vstříc šedé obloze plné oblačnosti, slibující hustý a nepříjemně dlouho trvající déšť.

Jak se ukázalo dále v garáži nepřebýval pouze zarostlý a chlupatý Jenitczek, ale také klavír a několik otáčecích židliček a dokonce také stará bakelitová stolní lampička a také kávovar s několika obyčejnými hrnkami, z nichž všichni tři muži usrkávali silnou kávu a kolem jejich hlav se vznášel štiplavý cigaretový dým, neboť hudební skladatel Jeniczek kouřil jakési levné ruské cigarety bez filtru. Pokud bychom si je odmysleli, mohli bychom si na chvíli připadat jako návštěvníci jednoho z Hitlerových podzemních bunkrů a vzhledem k ročnímu období by se patrně jednalo o bunkr pod říšským kancléřstvím, což také byla svého druhu taková bublina, v níž skupina lidí odříznutých od vnějšího světa stále cosi důležitého řešila, ačkoli všem okolo již dávno bylo jasné, že je všechno v prdeli.

Jenitczek odložil rukopis Ulrichova libreta a tázavě se podíval na jeho autora.

„Podívejte, připadá mi to jako strašná slátanina, ačkoli to nepostrádá humor, ale musím se přiznat, že mě ta věc přesto trochu zaujala. Kraus mi říkal, že jste se nějakou dobu zabýval fyzikou a že jste dokonce slušný matematik.“

Jenitczek mluvil hodně nahlas, protože byl mírně nahluchlý.

„No, pana Krause už trochu znám a musím říci, že za jeho názory bych nedal zlámanou grešli, ale podle toho textu je mi jasné, že je za tím duch, který je v oněch abstraktních končinách jako doma a to se mi líbí. Jen tak mimochodem, můžete mi trochu přiblížit oblast vašich posledních vědeckých zájmů?“

Ulrichovi bylo jasné, že povídat hudebníkovi o svých posledních zážitcích a polízanicích s Liszkou a Auerbachem by byla ztráta času, takže se mu ve stručnosti zmínil o svých kosmologických úvahách, jimiž se zabýval ještě jako docent v Tübingen a jedna část onoho krátkého přehledu by se mohla jmenovat Za velkým třeskem, což také částečně korespondovalo se závěrečnou částí jeho operního libreta Urychlovač, která se také odehrávala právě tam.

„Zajímavé, zajímavé,“ zabručel Jeniczek. „Víte už dlouho mne zajímají jisté nesamozřejmé spojitosti mezi hudbou a matematikou a myslím si, že některé rovnice by se daly poměrně dobře a zajímavě zhudebnit. Konec konců, pokud se nepletu, mám dojem, že ve vaší opeře jich vystupuje hned několik a to rovnou jako několik opilců a prostitutek. Budiž. Mohli bychom to udělat tak, že pod hlavními tématy doprovázejícími děj poběží skrytá vrstva symbolizující například jisté partie z kvantové mechaniky. Víím, že ten brit Dirac vytvořil svého času zajímavý formalismus kvantové fyziky a vy byste mi v tomto směru mohl poskytnout ne jednu užitečnou radu. Myslím si, že by z toho nakonec něco mohlo být.“

HUDEBNÍ GÉNIUS ZAUJAT KVANTOVOU MECHANIKOU OPOUŠTÍ SVOJI GARÁŽ A JEDE PŘES CELÉ MĚSTO TRAMVAJÍ A METREM NAVŠTÍVIT ULRICHA. MĚSTSKÁ HROMADNÁ DOPRAVA MISTRA SICE NA CHVÍLI ZNECHUTÍ, ALE NAKONEC MU POSKYTNE NĚKOLIK INSPIRATIVNÍCH HUDEBNÍCH NÁPADŮ A MY BUDEME MÍT PŘÍLEŽITOST PŘECI JENOM TROCHU PRONIKNOUT DO STRUKTURY OPERY URYCHLOVAČ A PODÍVÁME SE I ZA VELKÝ TŘESK. JENICZEK PO PŘEČTENÍ DALŠÍHO LIBRETA CLAUDIE ZAČNE NAHLAS UVAŽOVAT, ŽE BY SI MOHL SPOLEČNĚ S ULRICHEM OTEVŘÍT PROSPERUJÍCÍ KABARET,

ale patřičného rozvinutí této myšlenky se dočkáme až v kapitole následující.

Ve velkém přijímacím pokoji v domě připomínajícím zámeček s francouzskými dvoukřídlými okny vedoucími do zahalené do tmavého sukna jarní noci s oblohou plnou zářících hvězd se hudební skladatel rozsáhlého zahrady Janiczek od Ulricha dozvěděl při rozhovoru o budoucí opeře Urychlovač, že je docela dobře možné, že k velkému třesku vlastně vůbec nemuselo dojít a navíc měl možnost se seznámit s náčrtem dalšího libreta věnovaného Evropě, jehož obsah se sice zabýval Ulrichovými a Liszkovými nedávnými eskapádami ovšem zamaskovanými drobným posunem v čase a prostoru, takže Jeniczek si přečetl část opusu nazvaného Amerika, věnovaného nedávné finanční krizi severoamerického kolosu s hrdiny zapletenými do sítě obchodujícími s luxusními prostitutkami, v němž důležitou roli Ulrich věnoval bývalému řediteli Mezinárodního měnového fondu, což Liszka nakonec přijal jako dobrý nápad, neboť lidé se zábavnou formou upozorní na ten neřád, ale nikoho ani nenapadne, že něco podobného mi lítá kolem baráku, lépe řečeno lítalo, protože jsme alespoň na nějaký čas pánům zarazili tipec a navíc nám jejich rejdy dobře posloužily k provedení naší velkolepé účetní operace, takže mašina evropských financí jede dál než to zase několik idiotů zase posere. Nabídněte to Auerbachovi jako součást jeho plánovaných oslav věnovaných naší milé spojené Evropě.

Takže oba muži sedící poblíž dobře naladěného klavíru měli opravdu o čem diskutovat. Janiczek se po přečtení Evropy začal mírně usmívat a Ulrich si pomyslel, že k této vousaté a drsné tváři se ten úsměv hodí asi tak jako se k němu hodí sepisování nějakých libret a při tomto srovnání se trochu zastyděl za svoji neomalenost, že s takovou dětinskostí vůbec

někoho obtěžoval. Janiczek si chvíli míchal kostky ledu v příjemně nazlátlé skotské, upil a zeptal se jestli to náhodou není Dimple. Ulrich odpověděl, že bohužel ne, že se jedná o dvanáctiletou Chivas regal, ale může se podívat do baru jestli tam náhodou nějakou Dimple nemá. Johann Gottlieb ale pravil, že je navýsost spokojen a že pije v podstatě cokoli a tohleto je pro něj přímo pamlspek, protože většinou, že prý do sebe lije rum a potom se položil Ulrichovi řečnickou otázku.

„Tak vy jste pane doktore prý studoval fyziku také v Praze? To je vážně zajímavé, že si člověk jako vy vybral ke svým studiím zrovna Prahu a to jste určitě měl i jiné možnosti a navíc, když uvážím složitost češtiny, je to rovnou dvojnásobná záhada. Mimo jiné, moje prababička pocházela z Moravy a ještě můj dědeček ten jazyk ovládal. Pokoušel jsem se z toho něco naučit, ale naprosto jsem ztroskotal na té jejich zatracené slovanské flexi a proměnlivosti a je docela dobře možné, že také právě kvůli tomuto jazyku je hudba těch českých skladatelů tak podmanivá. Janáčkem a Dvořákem jsem naprosto okouzlen, ale pochybuji, že by se snad mohl charakter jazyka promítnout do pojetí a vnímání takové přísné vědy jakou je právě fyzika. O matematice se snad ani nemá cenu zmiňovat. Ta by snad měla být oprostěna od všech jazyků, kromě toho svého a možná tak trochu jazyka hudby.“

„Ale to jste zrovna na omylu a musím s vámi tak trochu nesouhlasit,“ ohradil se Ulrich, neboť mohu srovnávat výuku fyziky, které se mi dostalo v několikerych jazycích a je podstatný rozdíl, jestli si čtete některé odborné věci v angličtině anebo v češtině a nemusím vám vůbec zdůrazňovat, že právě jazyk v kterém opravdu myslíte, má nesmírný vliv na to, jak vnímáte svět. Nejsem samozřejmě roditel mluvcí, ale jak víte, také moje rodina má částečné kořeny v Čechách a já jsem se ovšem češtinu z nějakého zvláštního popudu začal učit snad již v pubertě, takže jsem to měl později podstatně jednodušší, když jsem se rozhodl pro Prahu a to nejenom kvůli místním znamenitým relativistům, ale především právě kvůli oněm kořenům a vůbec toho nelituji, i když moje profesionální dráha by asi vypadala úplně jinak, kdybych odešel studovat třeba do Států. Ještě bych rád uvedl jeden příklad s tím vlivem jazyka. Už třeba jenom takováto drobnost, podívejte se na naše Welt nebo ono anglické World a vedle toho si postavte ono české Svět nebo ruské Mir, a nejedná se zrovna o bezvýznamná slova neboť právě světem jako takovým se fyzika zaobírá a především kosmologie a kosmogonie a koneckonců hudba také. Máme přeci Musikalische Welt a World of Physics a také fyzikální svět anebo mir jestěstvennych nauk neboli Naturwissenschaft. Jistě slyšíte ty rozdíly ve zvukové kvalitě a to jsem se ještě nezmiňoval a rozdílech ve smyslu oněch slov. V tom anglické cítím slova od Word a v tom českém cítím světlo, neboť svět se nám dává především díky světlu a u astronomie to platí stoprocentně, i když to v mnoha případech není zrovna světlo v optické části spektra. Jenom díky tomu, že nebeští povětroni tak zvesela září a tak mocně svítí, jsme si mohli díky našim dalekohledům upřesnit naše představy o vesmíru neboli o Miru a až by se člověku pomalu chtělo věřit, že celý ten fantastický ohňostroj, který každou jasnou noc můžeme vidět, když zahňeme krk a zvedneme pohled vzhůru, tady není jen tak zbůhdarma a že snad ty hvězdy a galaxie přímo chtějí být viděny a už jenom tady se vám otevírají nesmírné možnosti pro tu vaši hudbu. A to je řeč pouze o jakémsi pocitu a to jsem se ještě vůbec nedostali k nebeské mechanice jako vědě, která je nám ovšem v případě Urychlovače poněkud na nic, ale i tady najdeme mnoho příkladů, které byste mohl jako motiv použít a myslím si, že třeba právě formalismus Dirackův by se mohl výtečně hodit.“

„S těmi jazyky máte samozřejmě pravdu a snad právě proto mám tolik rád hudbu, kde se tyto rozdíly stírají, i když opravdu něco na tom bude, komponuje-li nějaké téma Němec a úplně stejné téma třeba Rus nebo Ital a také jistě nebude náhoda, že opera v pravém slova smyslu k nám přišla právě z Itálie a to musíme mít v patrnosti i při skládání hudby pro vaše kusy, protože v nich cítím nejenom slovanský svět a především italskou rozpustilost a to musíme využít. Mimo jiné jsem si všiml, že poslední část toho libreta nese název Za velkým třeskem a

musím se přiznat, že tam mne to trochu přestalo bavit, i když uznávám, že to nepostrádá vtip, ale teď bych spíše rád zjistil jak se na to ZA díváte přímo VY.“

„Jako fyzik se vlastně ani nemám kam dívat, protože všechny naše konstrukce se odehrávají na nějakém místě a v nějakém čase a všechny funkce, ať už jsou sebepodivnější, mají nějaký průběh a průběh znamená čas a všichni teoretici vám prostě řeknou, že čas a prostor se zrodili s velkým třeskem, takže pokud o tom chcete uvažovat ve svém časovém vědomí, neboť každá vaše i moje myšlenka nějak probíhá v čase a je s ním nerozlučně spojena, i když chci myslet třeba o bezčase a bezprostorovosti, samotné myšlení o tom je nějak v prostoru a nějak v čase, což už je samo o sobě trochu podezřelé, ale budiž. Jedna věc je vám zřejmá, že celé to povykávání a laškování a dovádění veselých partikulí je vlastně bláznivá hříčka, která vlastně vyjadřuje můj pocit, že přesto všechno jak se nám svět mnohdy jeví, tedy někdy přímo jako děsivý horor a noční můra a nesmysl na stodvacátou první ne stotřicátou první, to si zvažte, co je lepší, že je to v podstatě veselé místo a to dokonce i na úrovni oněch navlas stejných gluonů a kvarků a bůhvíjaké další mikroskopické čeledi, konec konců veselé na nich je už to, že je chvíli partikule a chvíli zase cosi jiného a ve skutečnosti to může být úplně jinak a může to vypadat, jak si alespoň myslí někteří ne bezvýznamní vědci, chvějící se strunka a tu jsem zase u hudby, neboť s e strunami přeci máte své zkušenosti a myslím si, že tenhle úctyhodný klavír po babičce, která na to diletovala Chopina, je takových strun plný.

Takže pokud se chcete podívat Za, bude dobré sebou mít nějakého průvodce, ale protože tam ještě nikdo nikdy nebyl, asi budete mít potíže nějaké takového najít, ale přeci se můžeme něčeho přidržet a to právě současné fyziky, která nám říká, že je to tam, kde není čas a ani prostor a to je důležité vodítko, které nás může přivést k domněnce, že vlastně není důvod k nějakému rozruch a zmatkům a rvaní si posledních zbytků vlasů z hlav utrápených vesmírnými paradoxy, neboť prostě žádné nejsou a k žádnému velkému třesku prostě vůbec nedošlo. Pochopitelně si můžete myslet, že věci tak trochu odvysvětluji místo toho, abych je vysvětloval, ale to už patří k paradoxikální povaze našeho předmětu, že se u něho beze slova paradox neobejdeme. Zeptám se pro změnu na něco zase já. Nepřipadlo vám mnohokrát, že čas a prostor jsou jenom takové iluze? Mně to napadá nejméně stokrát za den.“

„Vy jste pane vlastně nebezpečný nejenom sobě, ale vůči nám hudebníkům jste přímo smrtícím virem. Jistě víte, co to je časomíra a jak je vůbec čas a tento důležité v našich sférách. Vždyť na průběhu v čase je to celé postaveno, i když můžete mít pocit, třeba při poslechu některých věcí od Johanna Sebastiana Bacha, že se rovnou ztrácíte ve věčnosti, kde by patrně čas neměl mít žádnou roli, takže si můžete při poslechu nějaké ta fugy říci, že vám Bach pouze pootevřel dveře někam, kde vlastně nemáme co pohledávat, alespoň prozatím jako bytosti rozprostřené v časoprostorovém kontinuu, do oblasti vymezené čirým matematickým bodům, o nichž je známo, že nemají žádný rozměr a nemají-li rozměr, musí to být právě oni, kdo mají svrchované právo nazývat se obyvateli onoho Za. Ale na druhou stranu, když se tak probírám paměti a vzpomínám si třeba na včerejší den, mnohdy zjišťuji, že si hodně věcí, vlastně ještě tak blízkých nedokážu už ani vybavit. Nu a co se stalo s mými vzpomínkami z dětství. Jaké útržky, jaké nesouvislé cáry čehosi, co snad už ani nemohu nazvat svým životem a copak se to stalo z mými nejbližšími, které, jak se někdy nepatřičně říká, již odvál čas. Jsou z nich mlhavé stíny a je smutné, že si ani již vlastně nedokážu vybavit tvář svoji máti. Když se na ni soustředím, vystupují mi před vnitřním zrakem jisté obrysy, ale je to velmi nejasné a není to ono. Takže mám pocit, že ať už byste položil svoji otázku komukoli, dostalo by se vám vždy stejné odpovědi, že to stojí za hovno a že je to celé, tedy život, jako přízrak, jako sen, jako iluze. Koneckonců, co mi pomůže, že vím cosi o planetě Jupiter, která obíhá kolem Slunce již do omrzení dlouho a bude ještě pěknou řadu let stejně nudně obíhat, když vím, že brzy natáhnu brka a že jsem je již vlastně natáhl, neboť těch pár let se nemůže ani počítat pomyslíte-li na ony závratné časové údaje z učebnic astrofyziky jako třeba, že světlo z mlhoviny v Andromedě k nám doběhne za já nevím pět tisíc světelných let.

obchoduje s děvkami, topí se v bohatství
všude ochotní klienti, divní, mocní zpustlíci
tohle to řídí svět, je mi k zvracení
támhle stojí Auerbach, rozpustilé hovado
támhle další zvířata, jeden ředitel
další důležitý majitel, támhle tlustý politik
samé pyšné, hrdé obludy
my žijeme, trpíme ve Vídni
v tom městě veselém, zářivém,
tady přeci také řádili místní nacisti,
židi zde čistili dlažbu svými zubními kartáčky,
to je skvrna velká, hrozná ostuda.
Řeknete mi, ach, pouhá minulost
ale, kdeže, jen podívejte se k sousedům, těm bohatým Švýcarům
topí se tam ve zlatě, jsou tedy v pohodě,
kam se podívám, tam šalba, klam
a já už toho plné zuby mám
ano, jistě, ty vaše vyčítavé pohledy,
jistě, uznávám a přiznávám,
já si také leccos nepoctivě pořídil
a také tedy svůj podíl viny mám,
ale to co jsem se dozvěděl, mne věru naštvalo,
zkrátka ráně tomu komu co dělá,
jsem ovšem diplomat a nechci žádné rozbroje
na ty ksichty bohaté se jinak musí jít
než přímo utočit, to nikam nevede
my nastražíme těm ptáčkům malou past
na jejich neřest já je všechny nachytám
oni budou hrát moji hru
a vy buďte můj věrný pomocník

Ulrich

Jaké tedy jsou naše záměry, můj starý příteli?

Lizka

Topí se to ve zlatě, a ani to jim nestačí
znám jich několik, výtečníků odporných
jen pohleďte na toho Auerbacha, tiskového magnáta
pán sbírá obrazy a jiné ušlechtilosti
a také jak jinak má své slabosti
je prachatý a může si to dovolit
mít zámky, auta, milenky
já viděl nedávno tu jeho Claudii
a světe div se, já už potkal ji
kde a kdy ptáte se příteli
to vám hned a svižně vypovím
možná znáte ženské vrtochy, je to cháska nestálá
ráda se zdobí, náušnice, šaty, prsteny
Avakum, Rus, chlap jak hora a tlustý sud
je módní návrhář a dělá různé modely

avšak také je to kuplíř nechutný
má svojí síť s noblesními děvkami
a Claudie je jedna z nich
nasadím si škrabošku, masku přítele
nejdříve přijde Auerbach, pro něj obraz mám
musíme získat údaje o těch mocných pokrytcích
doufám, že Claudie nám roztaje a také pomůže
nebude to zadarmo, ale odčinit chci viny díl

Ulrich

Ale já na to nemám čas,
pohlčen jsem výzkumy, něco počítám
píši referát a navíc jedu do Prahy

Lizka

Nechte toho, ty vaše výpočty
smolíte to stovky let a je to k ničemu
chápu, že vás vesmír a pánbůh zajímá
mne drželo to řadu let
však nejsem počítač ani theolog
vy jste něco dokázal, vím a uznávám
vy máte přehled, postřehy, věda je vám přítelem
já mám pane hodně let a chci vám něco říct

LISZKA LUSKNE PRSTY A POKRAČUJE.
SCÉNA KÁVARNA PALFY, VÍDEŇ

Takhle je to, lusk a nic víc
krátký okamžik, téměř nic,
miliardy let sem a tam
Slunce, galaxie, planety a dalekohledy
krása nesmírná ty vaše rovnice
ale život je příliš krátká věc
chcete to snad jenom prokecat
prosím, nic vám nebrání, ale teď vás chci

Ulrich

Neříkám vám rovnou ne, chci to promyslet
jedu do Prahy a Auerbach mi něco chce
mám rukopis svého děda, znáte ho,
muž proslulý, napsal román slavný
mám jeho záznamy, deník, budeme ho vydávat
Auerbach je zvědavý a vidět chce ten rukopis

Liszka

Ale to přeci výborné,
to ještě proberem
teď vám něco ukáži

LISZKA MÁVNE RUKOU JAKO ČARODĚJ A OBA SE OCITNOU V PLYŠOVÉ
ČERVENI NOBLESNÍHO NEVĚSTINCE. PATRNĚ JAKO DUCHOVÉ, PROTOŽE
DÁMY SE NENECHÁVAJÍ VYRUŠIT Z RUŠNÝCH ROZHOVORŮ

Liszka

Opusťme s dovolením tuto sluj a naše suchopárné vývody
zanechme v dáli ty různé klamy, šalby a podvody
ty různé politiky, ředitele, prostě nechutné obludy
nedivte se prosím vás, je to jen představa
takhle se to asi mezi nimi neděje
však jde mi o princip a ta postava
to není pravá Claudie, je to sen, feérie

CLAUDIE V KORZETU A PODVAZKOVÉM PÁSU

Už mi vážně pije krev ten zpustlík nemravný
to hovado, ten hrabě, jehož nesnáším
luskne prstem, přiběhni, potřebuji vykouřit
potřebuji také zbít, zadek zvalchovat a vypráskat
a tohleto ještě není nejhorší,
znám jiné, horší případy, však ho znáte debila
Francouz, finančník, prachy státům půjčuje
mně na to schází rým a verš, to se nedá zazpívat
tahá uši název ten, Kláro, jak se to jmenuje?
Klára pouze v kalhotkách

MEZINÁRODNÍ MĚNOVÝ FOND

Liszka s úsměvem

To je ale společnost, jaké to půvaby
jsou to nevěstky, ale mají švih
a ta Claudie, něco na ní vážně je
mně líbí se ta vzadu, ta prsatá
ale nechme chtíč a poslouchejme ty rozumy
k něčemu do je a k něčemu to dospěje
vypadají našťvaně a vypadá to zle

ULRICH

Vy jste snad kouzelník, ale mám pocit, že sním
my byli v kavárně, teď jsme v bordelu
věřte mi, jsem tu poprvé a koukám jako praštěný
vy tady chodíte, vy znáte tyhle povětroně

Liszka

Nejsem mlád a neoplývám mužskými půvaby
ale stále je miluji a mám je rád
jsou to sice mrchy, ale je to v nich
jsou živé a je tu legrace
ale nechme toho, vždyť zas láteří

CLAUDIE

Fond říkáš, zbytek se snad ani nedá vyslovit
ale budiž, možná to smysl má
ale ty lidi, ten ředitel a Auerbach,
který ho také zná a ty další příšery
jak jednoduchá věc, chceš-li si zamrdat
Avakume, příteli, pošli děvku navečer
jako obvykle tisíc eur
jsou v tom prachy, je to obchod
tak má to být a mně to nevadí
však děsí mne, tohleto ten výkvět je,
na tom stojí Evropa, na těchhle neřádech a já jim ptáka kouřit mám
ani náhodou, s tím nechci nic mít
podívejte se na ty hlupáky jak řeční v novinách
třeba ten Ital, nějaký politik
vždyť nejme žádné coury, běhny z ulice
vím jsou nás stovky, tisíce
a nejede v tom jenom ten tlustý Avakum
jemuž jednou prdel nakopnu
vezmu si nato špičaté lodičky
cítit tu tlamu nemůžu

KLÁRA

Ale Claudie, co s tím, chceš se vypařit?

CLAUDIE

Ne, chci síť vytvořit a dohromady utočit
nedat se jen tak omrdat, konec srandy blbečci
najít spojence a možná o někom vím
je to chlap, smůla, tak to je
bez něj to nepůjde, je to také obluda
ale ten, ten nám pomůže

KRISTÝNA

Nenapínej nás, kdo to je
Fotbalista, automobilový závodník

DO DĚJE VZKŘIKNE NÁHLE SLIČNÁ LUCIE

Jsi blbá, nebo co, jaký závodník
to musí být svalnatý a chytrý polobůh
už nechci olizovat tučná břich
to musí být hrdina, já chci Área

Claudie

Mlčte už, je to stařec, nevím jestli vousatý
znám ho, je to dědek zhýralý
sbírá také obrazy a je vážně bohatý
mám pocit, že s ním chci do války

LISZKA TIŠE ULRICHOVI

To koukáte příteli, to jsou ale příměry

náladu mají zlou a válečnou
to je skvělé pro mé záměry
však nyní nechápu, co ta mlha znamená

SCÉNA DO MODRÉ MLHY NÁHLE PONOŘENA
NÁHLE JE VŠAK PRYČ A JSOU ZDE NOVÉ, PRŮSVITNÉ POSTAVY
JAKÉSI ALEGORIE, ASI ZTĚLESNĚNÉ HODNOTY A PŘED NIMI
LEŽÍ VELKÁ LASTURA
JAKÝ JAS A JAKÁ ZÁŘE
LASTURA SE OTVŘELA A Z NÍ KRÁSNÁ NAHÁ ŽENA VYSTOUPILA

ULRICH

Pohleďte na tu krásu, na ten klín
Kdo, co to je. Nějaká bohyně?
ŘECKO,ŘÍM posel minula, hotová antika
TAKÉ HOLKY U BARU A DIVANŮ VIDÍ ONEN ZJEV
ZTICHLY NÁHLE, ČEKAJÍ
VĚČNÉ ŽENSTVÍ ZAZPÍVÁ
TO JE SVĚTA PODSTAT, ŽENA A JEJÍ KLÍN
CHUNDELATÝ KOSOČTVEREC, ZBYTEK MARNÝ DÝM
NENECHTE SE ZOTROČIT, MUSÍTE ÚTOČIT
CHYTRĚ, LSTIVĚ, JÁ VÁM PORADÍM

POKYNE CLAUDII A COSI JI POŠEPTÁ

Claudie se odkloní a ke svým družkám odtančí
ty se potom za ruce a křepčí, jásají

SBOR PROSTITUTEK

Tak se na ně musí, na chlapy
kašlem na ně, bastardy

Intermezzo

Každý velkým mistrem jest
hory, vzduch, soutěsky
slova, proud vzduchu
prostota, jsem unaven, bylo toho dost
jako voda, bystřina
víc nic

Někde v těchto místech přerušil Jenitczek četbu, odložil rukopis na klavír a začal si vybrnkávat na klaviatuře dětský popěvek a najednou si vzpomněl na svoji školní docházku a úplně zřetelně se mu vybavila jedna hodina fyziky ještě na základní škole. A právě fyziku a matematiku přímo nesnášel a dodnes měl vůči těmto oblastech lidského vědění jistý odstup a odpor. Stál u tabule a nebyl schopen napsat na její tvrdou tmavě zelenou plochu vzoreček pro zrychlení a vybavilo se mu, že jeho symbolem je a.. Dopadlo to tenkrát strašně a od starého pedantického učitele to pěkně schytil, každopádně od té doby věděl, že a je vé lomeno té. Zkurvené vzorečky, tiše si zamumlal. Ten chlap je blázen, ale ono to půjde. Jak to říkal, že chvílemi je to částice a chvílemi vlna... a ani nevěděl jak a náhle se plně ponořil do hry a garáž byla najednou plná improvizované hudby. Každopádně úplně na začátku se stalo, že

dětský popěvek se pomalu proměnil ve zpomalený valčík a potom už šla jedna vlna za vlnou. Dalo by se o tom říci asi mnohé, ale bylo by to podobné jako s tím za velkým třeskem a to je hudba s časem přímo srostlá a bez rozvoje hudební myšlenky na časové a prostorové ose, myšlenky jejímž velmi jednoduchým vyjádřením může být oťepaná sinusoida, není prostě vůbec myslitelná...

Ulrich se pomiluje s Claudii. Několik pohledů na milostný akt. Barokní román v dopisech. Lyrický romantismus. Klasický realismus a ze současnosti metoda telenovely a románu pro ženy.

Doba začátkem dvacátého prvního století měla proti jiným obdobím mnoho předností, které mohli ocenit zejména vědci ze společensko vědních oborů, neboť jim poskytovala na mnoha ilustrativních příkladech ve vyhrčené podobě nejen společenský fenomén, který před sto či padesáti lety existoval pouze v nevyvinuté zárodečné formě a plného rozkvětu se dočkal právě v naší současnosti. Jedním takovým jevem bylo něco o čem se tenkrát hovořilo jako o přeseexualizování současného života. Pravda, něco takového opravdu existovalo, ale určitě ne na celém světě, ale v okruhu tzv. západního civilizačního okruhu se o něčem takovém dalo skutečně uvažovat a psát na toto téma disertační práce. Dalším pozoruhodným jevem byla obezita, která postihovala ovšem už pomalu celý svět, ale tato záležitost nás nemusí momentálně zajímat, protože ani Ulrich a ani Claudie rozhodně nebyli obézní a na to jak byla hubená, naštěstí v přiměřeném rozsahu, neboť prsa i zadnici měla velmi zdravě vyvinuté, dokázala v některých okamžicích vyvinout značnou sílu, jak to prokázala poté, co způsobila za vydatné pomoci mistra zákulisních intrik spiklence Liszky takové pozdvižení v jistých kruzích zpustlých finančníků a politiků, které by se dalo označit výstižným heslem nezamrdali jsme si jako obvykle, protože ty zatracené Avakumovy děvky nám odmítli podržet. Nu a další pěknou ukázkou její rozhodnosti a síly bylo, když jedna vzácná starobylá čínská porcelánová váza mrštěná Claudii v záchvatu vzteku po hraběti Auerbachovi dopadla těsně vedle do vitríny se několika poháry ze středověkých českých skláren. Poté poslal celého Auerbacha do prdele, právě tak mu to řekla, práskla dveřmi a zanedlouho byla pryč i se svým červeným Porsche, které uviděl zaparkované poblíž svého domu Ulrich, když se navečer vracel z města, kde navštívil univerzitní knihovnu, kde si nutně musel vypůjčit několik odborných matematických publikací a hned si uvědomil, že tohleto červené auto již někde viděl a ani nemusel dlouho přemýšlet kde, protože vzápětí z vozu vystoupila Claudie v krátké kožené bundě a upnutých jeansech.

„Ahoj,“ bylo první co od ní uslyšel, takže ji tedy také pozdravil.

„Ahoj.“

Popisovat v dnešním románu milostný akt je navýsost pošetilé, neboť moment skandálu nebo perverzity už nikoho neohromí, protože každý si dnes může díky počítačové síti zvané internet najít ve svém počítači cokoli, včetně všelijakých zvráceností a pochopitelně včetně běžné pornografie a pokud je mu to bylo málo, může si v každé trafice koupit rovnou tučet časopisů s nahými ženami a nahými muži v roztodivných pozicích a nemusí být ani vždy úplně nazí anebo si může zajít do prodejny, která vypadá jako obyčejná samoobsluha, ale místo okurek a rýže a různých jiných potravin, si tam může koupit rovnou nafukovací ženskou, kterou potom může doma prznit do alelujá, takže pouštět se do popisu toho, jak si Ulrich spustil kalhoty a najednou stál před Claudii pouze v trenýrkách a černých ponožkách a bílém nátělníku, asi skutečně nemá cenu. Možná by to bylo lepší, kdyby si potom odskočil do komory pro motorovou pilu, ale bohudík byl Ulrich docela normální muž, kterému postačovala k uspokojení pouze zdravá míra násilí, i když v případě Claudie ho musel použít přeci jenom trochu více, neboť jí se opravdu vážně líbilo, když ji někdo alespoň symbolicky

znásilňoval, což ji Ulrich poměrně konkrétně předvedl. Pouze ho překvapily Claudiiny kalhotky, které byly kožené se zipem na zadečku, takže neměl na vybranou kam zamířit se svým ztopořeným údem. Více už k tomu asi nelze dodat a také už k tomu nikdo nic dodávat nebude.

Když potom již klidně leželi v objetí v Ulrichově posteli, začala mu Claudie líčit, co ji přivedlo opět až do jeho postele.

Vítejte v Londýně. Auerbach ve své kanceláři uvažuje o Evropském ROKU, KTERÉŽTO BOHULIBÉ POČÍNÁNÍ NÁS PŘIVEDE ZPĚT DO VÍDNĚ PŘED VÝLOHU LUXUSNÍHO HODINÁŘSTVÍ, KDE LISZKA PŘED ULRICHEM VYSLOVÍ, ŽE BOHATSTVÍ JE SICE PĚKNÁ VĚC, ALE V POSTATĚ TO NESTOJÍ ZA TO.

Pokoušet se o popis nějakého velkoměsta je předem prohraná bitva, což ovšem platí téměř u jakéhokoli popisu čehokoli. Vezměte si třeba nějakou symfonii a pusťte se do jejího popisu. Výsledkem bude obluda přizdobená náušnicemi ve tvaru houslových klíčů. Takže je vlastně úplně jedno jestli začneme s Londýnem nebo Prahou, protože výsledek bude v obou případech mizerný. Podívejte, takový obyčejný obyvatel velkoměsta nikdy nebude schopen zachytit to místo, které přeci tak dobře zná v celku. Vždycky se bude pohybovat v dílčích výsecích svého města. Ilustrativní pro vyjádření této záležitosti může být představení-li si sami sebe, kterak kráčíme důvěrně známou ulicí v centru města, třeba Prahy. Jsme na Náměstí republiky a vše co tady vidíme je v podstatě rovno snu a mlze, zkrátka zanechme toho a pojďme se podívat, co právě dělá hrabě Auerbach a podle pohledu na rozlehlou městskou zástavbu s charakteristickou kopulí chrámu svatého Pavla, který se mu předestíral z oken jeho kanceláře snad ve dvacátém nebo třicátém patře prosklené výškové budovy bude více než zřejmé, že bohatý tiskový magnát se bude nalézat v Londýně a patrně pro to bude mít dobré důvody, neboť bohatí lidé dělají málokdy něco bezdůvodně.

Samozřejmě, že myšlenky takovýchto jednotlivců se nezaobírají malichernými záležitostmi všedního dne, které kolují spíše v myšlenkových okruzích běžného obyvatelstva, to jest zhruba většiny, pro něž kufřík napěchovaný dolary znamená hotové jmění, s nímž by si beztak nedokázali poradit. Je sice pravda, že také hrabě Auerbach občas ve svém soukromém tryskáči převážel kromě své půvabné milenky kufříky nabitě bankovkami, jako se mu přihodilo poměrně nedávno, když několik takových kufříků předával v jednom z apartmánů horského hotelu Berghof obchodníkovi s obrazy Liszkovi, po kteréžto poněkud pochybné transakci došlo v podzemí jedné nejmenované ženevské banky k operaci Liszkou příhodně pojmenované škatule škatule hejbejte se, neboť v oněch přísně střežených prostorách několik Liszkou prověřených lidí přesunulo jeden vzácný obraz z jedné opancěřované místnosti do druhé, čímž došlo k tomu, že obraz od Hieronýma Bosche, získaný za pofiderních okolností spojených s fašisty, Vatikánem a Liszkovými informátory, změnil majitele a začala se tak naplňovat dohoda, kterou Auerbach uzavřel s Liszkou minulého roku koncem ledna na půvabném sídle rodiny Auerbachů v Kolomaznicích u Prahy a šlo to jako na drátkách, protože hrabě Auerbach si byl mimo jiné vědom toho, že starý lišák Liszka má ještě několik dalších karet nejenom v rukávech, ale doslova po všech kapsách u všech svých kalhot a košil a obleků a těch nebylo málo, přestože Liszka většinou chodil po Vídni ve starých manšestrácích doplněných nenápadnou rybářskou bundou, ale jak často poznamenal k Ulrichovi, tahleta garderoba se zkrátka čas od času hodí, i když chválabohu jsem již v postavení, kdy si na svoje oblečení nemusím dávat takový pozor jako za mlada. To zrovna stáli takhle časně zjara minulého roku před nablýskanou výlohou luxusního hodinářství Na Příkopech na dohled od Sv. Štěpána. Liszka už asi čtvrt roku Ulricha zatěžoval neustálými rozhovory o hodinkách, protože se rozhodl, že si udělá radost a jedny nebo dvojce si pořídí. Jak Ulrich brzy zjistil,

nákup hodinek není snadná záležitost, neboť s Liszkou absolvoval ne jeden rozhovor nad rozevřenými katalogy věhlasných hodinářských firem a také pochopitelně absolvoval několik úmorných pochůzek po Vídni, kdy spolu procházeli jedno hodinářství po druhém, aby Liszka nakonec správně konstatoval, že vůbec nejlepší ze všeho bude pořídit si ty hodinky ve Švýcarsku, což také koneckonců letos v únoru, při své návštěvě v Davosu provedl, pochopitelně za Ulrichovy a Krausovy účasti. Každopádně pohled na vystavené kusy s cenovkami, na nichž byly částky přesahující desetitisíce eur, přiměly Ulricha k poznámce, že sice chápe slabost některých mužů pro dokonalé hodinky, a že i on sám v nich nalézá zalíbení a je tedy Liszkovi v podstatě vděčný za to, že mu svým úmyslem pořídit si hodinky, umožnil hlouběji proniknout do tohoto světa, ale že naprosto nechápe, proč by se měl pořizovat třeba támhle ty monstrózní rolexky ve zlatém pouzdře osázené malými brilianty. „To jste se dostal k zajímavému tématu milý pane a to prosím pěkně přímo k psychologii bohatství a k jeho svérázným podobám a charakteristikám. Já bych si třeba osobně něco tak nařvaného také nepořídil a dokonce to není rozumné ani jako investice, proto ty brilianty samy o sobě si v Antverpách pořídíte za daleko nižší cenu a pochopitelně i v lepší jakosti, pokud se v to ovšem vyznáte. Ale pokud se pohybujete mezi movitějšími jedinci a nejste dostatečně bohatý na to, aby vás již otázky nějaké reprezentace netrápily, musíte zkrátka dávat najevo, že nejste žádné ořezávátko a takové správně vybrané hodinky vám to ulehčí, takže sice nemusíte mít úplně ten nejlepší oblek, ale pokud máte na ruce nějaký ten kousek za dvacet tisíc eur a zaparkujete před barákem v posledním modelu Porsche, budou s vámi nakládat poněkud jinak, než kdybyste tam přijel na koloběžce. Ale to je pochopitelně jenom povrch a moc se to nedotýká samotné podstaty bohatství.“

Ulrich se uctivě uklonil a velmi zdvořile se zeptal.

„Byl byste tedy prosím tak nesmírně laskav a poskytl mi v tomto směru podrobnější poučení. Musím se vám přiznat, že ačkoli pocházím z poměrně dobře situované rodiny a skutečných boháčích toho vím asi tolik, jako o skutečných psychopatech a dokonce jsem si naivně myslel, že mezi skutečným psychopatem a skutečným boháčem budou jisté styčné body.“

Liszka pokynul na znamení souhlasu a požádal Ulricha, že by tedy mohli pomalu jít, že se ještě hodlá podívat do Dorothea, ačkoli tam v podstatě nic zajímavého není, ale jeho instinkt sběratele mu napovídá, že by tam dnes přeci jenom měli jít. Po cestě se zastavili před vchodem do svatoštěpánského chrámu, ale Liszka při pohledu na turistický dav rozčilené podotknul, že dneska už by se snad ani nedivil, že by po příchodu domů, objevil ve své ložnici skupinu japonských turistů cvakajících fotoaparáty jako na povel a brblajících do omrzení Interesting, i interesting s tou svojí šílenou japonskou pronunciation. Terrible, my Friend. Let's go to another place, for example to café Central. With pleasure answered Ulrich and very soon sit both near marble tavolo and mistr Liszka was speaking about fundamentals of skutečného bohatství, o němž by toho mohl mnoho říci také hrabě Auerbach, který byl doslova a do písmene nepředstavitelně bohatý, ale ten se ve své londýnské kanceláři zaobíral spíše Avakumem a Claudii a teprve, když si to alespoň v myšlenkách s nimi vyřídil, pustil se ve svých úvahách do oblastí hodných muže jeho postavení, totiž do oblastí mezinárodního obchodu mezi evropskými státy a také do dluhů, které přitom dokázaly nasekat a tím pádem se začal přibližovat k řečnění, které mělo být zastřeno pořádáním kulturních akcí a oslav nazvaných pro změnu příhodně Auerbachem Evropský rok, ale to ještě chvíli potrvá, takže se přeci jenom můžeme ještě na chvíli vrátit pod prosklenou kopuli slavné vídeňské kavárny Centrál, ale možná to byla také jiná kavárna, ale jak už jsem si někde řekli, pokoušet se popisovat cokoli vede ke katastrofě, vyjde to na stejno jestli seděli v Centrálu nebo u Palfyho a dokonce to mohl být Palfy, protože odtud je do Dorothea podél Albertiny blíž, a vyslechnout si podnětnou přednášku sběratele Liszky o podstatě bohatství.

„Něco vám teď prozradím, ale pod jednou podmínkou,“ a lišácky mrkl po Ulrichovi. „Budete si muset udělat ještě jednou čas a pokusíte se mi ještě jednou vysvětlit, jak jste to onehdy

myslel s tím, že přeci jenom existují způsoby jak nahlédnout za velký třesk. Víte, já jsem takový astronom amatér a tím jsem také po celý život zůstal, ale hvězdná obloha mne nepřestala fascinovat a dokonce, což je překvapující, i mravní zákon v nás, ale to bych momentálně příliš odbočoval.“

Ulrich se napil kávy a dával si dobrý pozor, aby při tom nesrkal, protože tohle Liszka vážně nesnášel.

„Ale jistěže. Je to strašně jednoduché a dá se to vystihnout jedním slovem a to slovem metafora“

„Ale jděte mi k šípku se svými metaforami. Určitě jste mi chtěl říci, že celá matematika není nic jiného, než jedna velká metafora, což je asi v jistém smyslu pravda, takže počítám s vámi a teď se nenápadně porozhlédněte kolem. Nu, co vidíme? Odpovím za vás a řeknu vám, co nevidíme, a to je, není tady žádný opravdu bohatý člověk?“

Na to Ulrich Liszkovi odpověděl: „Kromě vás.“

„Ale prosím vás. Těch pár obrazů, to ještě není žádný majetek, ale nebudu vám to rozmlouvat, stejně byste mi nevěřil. To, že žádného takového bohatce nevidíme tady, neznamená, že vůbec neexistují, ale je jich po čertech málo a je to taková stydlivá čeleď, která se nerada ukazuje a už vůbec nerada vidí pokud se o nich hovoří nebo píše a skutečně pokud byste se zeptal kteréhokoliv z návštěvníků této kavárny, ať vám vyjmenuje třeba dvacet skutečných boháčů, se zlou byste se potázal nejen pro nepatřičnost otázky, ale prostě málokdo by byl schopen vyjmenovat jich alespoň pět. Tak a nyní si můžeme vymyslet nějaké pěkné veliké číslo. Já nevím, třeba biliarda miliard eur, ale to se špatně vyslovuje, takže se spokojíme s tisícovkou a řekl bych, že s devíti desetinnými místy této tisícovky tak či onak manipuluje oněch několik stovek bohatců, v podstatě s celou. Copak nám z toho asi plyne. Inu asi tolik, že k vašemu dotazu, by vám ne jeden návštěvník ušetřil na adresu bohatých ne jednu pepřnou nadávku a takových nadávek byste si vyslechl více, kdybyste svůj sociologický průzkum rozšířil ven na ulici. Asi byste musel dospět k závěru, že tihle boháči budou pěkná verbež a jistě by vás v tom mohl utvrdit ne jeden pěkný příměr z Nového zákona. Tam ovšem ještě můžete ty nadávky na bohatce brát docela vážně, pochopitelně že z úst současných zástupců Boha na zemi by podobné výpady zněly poněkud směšně, ale to už je vedlejší záležitost, i když vedle oněch bohatých jedinců tady máme i poměrně bohaté korporace jako například katolíky a člověk se neubrání dotazu, co všechno jim jenom musí patřit, nebo třeba takovým Saudům a jiným ropným šejkům. Ale patřit taktéž znamená ovládat a ovládat znamená řídit a řídit to tam, kam chci, ale není to vůbec jednoduché, to mi věřte. A co nakonec může chtít takový bohatý člověk, než aby o to své bohatství nepřišel, a to se může stát raz dva, to mi také věřit. No ať už se vám to líbí nebo ne, musíte počítat s nezanedbatelným vlivem těchto lidí na váš život. Samozřejmě se mezi nimi vyskytují jedinci, kteří mají pocit, že si vlastně mohou všechno dovolit, ale tento přístup nevede k ničemu dobrému. Ale proč jsem o tom vlastně začal hovořit. Dostal jsem takový nápad a rád bych vás s ním seznámil. Jak už jsem se o tom zmínil, mít peníze vlastně není žádná výhra a svým způsobem vás svazují a nutí dělat věci, které byste asi nedělal rád a nutí vás jistým způsobem ovlivňovat okolí tak, aby to neohrožovalo vaše zájmy. Poslední dobou s jistým znepokojením sleduji vývoj v Evropě, však víte, ty záležitosti kolem zadluženého Řecka a podobně a musím říci, že by k mnoha nežádoucím věcem nemuselo nikdy dojít, nebýt jistých lidí, kteří dali přednost vlastní nenasytné chamtivosti před odpovědností. Podívejte, nechci tady moralizovat a sám víte, že nejsem žádný svatoušek a právě to se nám bude hodit. Až nastane vhodná chvíle seznámím vás s hrabětem Auerbachem, o němž jste již musel něco slyšet. Je to tiskový magnát a má poměrně značný vliv a on bude tím člověkem, který nám pomůže s mým plánem, i když to asi nebude dělat úplně dobrovolně, ale mám pár věcí, které by ho mohly přimět k blahovlnnému vyslechnutí mých návrhů a pro vás to bude užitečný pohled do psychologie bohatství a možná

právě tomu poučení už také jednou konečně zbohatnete, i když vy jste v tomto ohledu ztracený případ.

Onen jarní den měl samozřejmě své pokračování, které také znamenalo, že Ulrich s Liszkou ještě navštívili palác Dorotheum. Tam se také rozloučili a Ulrich se rozhodl, že se domů vrátí pěšky, neboť se vyčasil a potřeboval si trochu pročistit hlavu. Po cestě se nepříhodilo nic zásadního snad až na to, že ho napadlo několik postřehů k oné psychologii bohatců. Kráčeje volně ponořený do jarního vzduchu jako veselý pstruh v horské bystřině proběhla mu hlavou úvaha, která by se dala formulovat všelijak. Možná třeba takto:

Představme si následující situaci, která je koneckonců velmi běžná a všichni ji velice dobře známe. Otevřeli jsme si noviny a vida, copak to tady máme? Vida, reportáž z jakéhosi sumitu skutečných bohatců. A tady pod fotografií nám něco píší, aha, tak v červnu roku 2010 se ve španělském městě Stiges sešli chlapci z jakési Bilderberg Group, skuteční boháči, aby nezávazně podebatovali o všem možném. Tak a na samotném fotu doprovázejícím článek vidíme vystupovat z elegantního mercedesu jakéhosi usměvavého postaršího pána s pečlivě přistříženým knírkem a vysokým čelem, kolem se to jenom rojí úslužným personálem, jeden otevírá dveře od auta, druhý vytahuje z kufru kufr. Onen pán s knírkem není nikdo jiný, než samotný šéf Daimler AG. Za černou limuzínou vidíme dalšího sympatického pána, který si ovšem nese kufřík sám a vida, další šéf, tentokrát Royal Dutch Shell.

Nyní si pro změnu otevřeme tiskovinu poněkud veselejšího charakteru, než nějaké nudné noviny, řekněme Playboy a helemese, to je přeci jenom zábavnější než ti pánové v oblecích s kufříky. Pěkná děvčata tady na nás vystrkují své zadky a prsa a člověk pomalu ani neví kam by se měl dříve podívat. Jestli na ty dlouhé nohy v jemných punčocháčích nebo na tu vystouplou kundičku v krajkovaných kalhotkách. Jak patrně mezi těmito fotografiemi jsou jisté podstatné rozdíly a pochopitelně někdo, kdo se nechává polonahý nebo dokonce téměř úplně nahý fotit, aby se jeho snímky objevily na barevné dvoustránce časopisu pro pány, bude smýšlet o světě a různých souvislostech zřejmě naprosto jinak než třeba smýšlejí oni dva pánové zachyceni na fotografii z konference ve Stiges.

K podchycení takovýchto rozdílů ve stylu myšlení mezi vlivným a bohatým mužem a luxusní prostitutkou by nám mohl dobře posloužit právě hrabě Auerbach, kterého jsme opustili u okna jeho londýnské kanceláře, a jeho milenka Claudie, kterou jsem opustili už v Davosu, kde se pochopitelně nezúčastnila pouze jedné stolní rozpravy.

KAPITOLA, V NÍŽ UŽ JSME ZASE ZPĚT V LONDÝNĚ, KDE SE NÁM DOSTANE NEMALÉHO POUČENÍ ZE SVĚTA VELKÝCH FINANČÍ A MEZINÁRODNÍ POLITIKY. A NIKDO NEMŮŽE ŘÍCI, ŽE BY PRÁVĚ LONDÝN NEBYL TÍM PRAVÝM MÍSTEM PRO TAKOVÉ VĚCI, NEBOŤ ZDE KONECKONCŮ VYCHÁZÍ SLAVNÁ FINACIAL TIMES,

který ležel rozevřen na psacím stole hraběte Auerbacha v jeho strohé londýnské kanceláři.

Curych. Kancelář interpolu. Komisař Laforgue diskutuje se svým podřízeným inspektorem Micheletem nad fotografiemi vily Avakuma Avakumoviče o prostituci.